

Diabetesforskning belönas med pris

Förra veckan blev det känt att Uppsalaforskaren och läkaren Per-Ola Carlsson tilldelas Fernströmpriset som är avsett för unga, framgångsrika och lovande forskare. Hans mål är att förbättra behandlingen av diabetes och därmed minska risken för komplikationer som ofta uppstår till följd av sjukdomen.

NATALIE VON DER LEHR • nyheter@uppsalafria.nu

– Jag känner mig mycket ärad över att få den här utmärkelsen, säger Per-Ola Carlsson och betonar att priset ger viktig uppmärksamhet kring diabetessjukdomen och forskningen kring denna.

Han är läkare i grunden och har en deltidstjänst på sjukhuset där han behandlar diabetespatienter.

– Det är en delförklaring till varför just jag har fått priset, i dagsläget finns det inte så många läkare som ägnar sig åt experimentell forskning, säger Per-Ola Carlsson.

HANS TJÄNST, som kombinerar forskning på Uppsala universitet och tjänstgöring på Akademiska sjukhuset är den första i sitt slag att kombinera experimentell forskning och klinisk verksamhet.

– På så sätt är det möjligt att fånga upp de nya fynden från grundforskningen direkt, säger Per-Ola Carlsson.

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET, som delvis har finansierat Per-Ola Carlssons forskning, uttalar sig positivt om utmärkelsen.

– Det skulle behövas fler som har tålamod att forska. Det är av stor betydelse för dem som lider av sjukdomen, säger

DIABETES

- Langerhanska öar: ansamlingar av celler i bukspottskörteln som producerar insulin (beta-celler) och glukagon (alphaceller).
- Diabetes typ 1: betacellerna som producerar insulin förstörs av kroppens eget immunförsvar och därför produceras inget insulin. Patienten är helt beroende av insulinsprutor.
- Diabetes typ 2: Egen insulinproduktion finns kvar, men täcker ej kroppens behov. Ökad risk hos överviktiga och äldre. Behandling med livsstilsförändring, tabletter och ibland insulinsprutor.

Källa: Sjukvårdsupplysningen

John Arekrantz, ordförande för Uppsala läns diabetesförening.

I SVERIGE FINNS ungefär en halv miljon diabetessjuka och varje dag diagnostiseras i genomsnitt två barn med typ 1-diabetes. Ökningen av sjukdomen har legat på fem procent varje år.

Typ 1-diabetes och svåra fall av typ 2-diabetes behandlas med insulin och patienterna måste oftast leva ett ganska inrutat liv med regelbundna måltider och insulinsprutor. Det allvarliga med sjukdomen är de efterföljande komplikationerna som inkluderar njurskador och njursvikt, blindhet och hjärt- och kärlsjukdomar.

TRANSPLANTATION AV DE celler som producerar insulin är ett sätt att lindra sjukdomen. Det finns dock flera problem, det största är organtillgången då de insulinproducerande cellerna i bukspottskörteln, de så kallade Langerhanska öarna, måste isoleras för att kunna användas. För att transplantationen ska lyckas behövs det stora mängder celler eftersom många celler dör under processen. Nästa hinder är att de transplanterade cellerna har svårt att dela sig, därför avtar effek-

ten genom att den insulinproducerande funktionen slås ut efter några år.

PER OLA CARLSSONS forskning har som syfte att förbättra behandlingen vid typ 1-diabetes i samband med transplantationer samt att stoppa upp kroppens eget immunförsvarsangrepp. Olika studier pågår för att lösa dessa problem, bland annat undersöker han om patienternas egna stamceller skulle kunna användas för behandling. Att stimulera de insulinproducerande cellerna att växa är ett annat sätt att förbättra både organtillgången och förlänga effekterna av transplantaten.

Behandling av diabetes står i nuläget för tio procent av alla vårdkostnader och det är främst de efterföljande komplikationerna som kostar.

– Om man kan förbättra behandlingen av diabetes skulle det innebära inte bara stora vinster för patienterna, men även för resten av samhället, säger Per-Ola Carlsson.

Fernströmpriset delas ut den 3 november vid Forskningens dag i Lund. *

FOTO: NATALIE VON DER LEHR

– Det här är ett oerhört stimulerande jobb, säger Uppsalaforskaren och läkaren Per-Ola Carlsson som kombinerar forskning med klinisk verksamhet.

Skorna låg i den väska som Göran Lindberg bar på när han greps i Falun. FOTO: POLISEN/SCANPIX

Lindbergs dubbelliv och förvrängda verklighetsuppfattning

I tisdags började rättegången mot Göran Lindberg, före detta länspolisstyrelsechef i Uppsala. Han är åtalad på 23 punkter för bland annat grov våldtäkt, koppleri och köp av sexuella tjänster.

NATALIE VON DER LEHR • nyheter@uppsalafria.nu

Göran Lindberg erkänner att han har köpt sexuella tjänster men nekar till de andra åtalspunkterna. Han menar att de sexuella kontakterna har varit frivilliga. Åklagaren anser dock att det finns tillräcklig bevisning för att fälla Göran Lindberg.

En stor del av den mediala uppmärksamheten har kretsat runt att Göran Lindberg profilerade sig som feminist och har tagit strid för kvinnors lika värde. Han föreläste bland annat om hur manligt våld systematisk bryter ner kvinnor – ett av dessa föredrag ska ha ägt rum strax efter att han utnyttjade en 17-årig flicka.

– Det här beteendet är inte helt ovanligt för människor med sexuella avvikelser. För att kunna leva ett dubbelliv måste man hela tiden försäkra omgivningen att man inte är den man är, säger psykiologen Bengt Jarl vid rättspsykiatriska regionkliniken i Sundsvall.

Generellt har sexförbrytare en förvrängd bild av det som har hänt och har en tendens att legitimera sina handlingar hur absurd det än framstår, menar Bengt Jarl. Göran Lindbergs egen kommentar i polisförhören att konsekvensen av hans sexköp kan leda till en nyttig diskussion är just ett exempel på ett sådant beteende, förklarar Bengt Jarl.

– Det är en efterhandskonstruktion för att vända det som har hänt till något positivt, säger han. *

Peter Egardt ny ordförande för Forsvarshögskolans styrelse

Regeringen utsåg under torsdagen en ny styrelse för Forsvarshögskolan. Besluten är tagna i enlighet med de nomineringar som inkommit från högskolan. Som ordförande sitter från och med 1 juli landshövdingen i Uppsala län, Peter Egardt. Övriga ledamöter utgörs av Maud Eduards, professor vid statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, Dan Eliasson, generaldirektör Migrationsverket, Björn Hedskog, P.A generalmajor, Henrik Landerholm, före detta rektor vid Forsvarshögskolan, Helena Lindberg, generaldirektör Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Helena Lindholm Schulz, professor vid Institutionen för globala studier, Göteborgs universitet och Göran Mårtensson, generallöjtnant, produktionschef Forsvarsmakten.

Samtliga styrelseuppdrag löper från den 1 juli 2010 till och med den 30 april 2013.

Greenpeaceaktivister dömda till böter

De 29 Greenpeaceaktivister som stod åtalade efter manifestationen mot kärnkraft på Forsmarks kärnkraftverk 14 juni har alla dömts till 40 dagsböter för olaga intrång. Domen förmedlades av Uppsala tingsrätt på torsdagen.

KJELL VOWLES • nyheter@uppsalafria.nu

Alla de åtalade aktivisterna dömdes till dagsböter av Uppsala tingsrätt, böter som dock anses vara erlagda i och med att de satt frihetsberövade i tre dagar innan rättegången.

– Vi tycker självklart att aktivisterna borde ha blivit frikända helt och hållet, samtidigt är vi nöjda med att rätten inte har gått på åklagarens sida och bedömt brottet som grovt, säger

Patrik Eriksson, kampanjchef på Greenpeace.

Han säger att aktivisterna fortfarande inte har bestämt sig för om de kommer att överklaga.

– Det är någonting vi kommer att diskutera. Vissa saker tycker vi är märkliga i domen, bland annat att vissa aktivister inte ens har varit inne på området men ändå blivit dömda. Och att brandbilen anses förverkad och kommer att förstöras är helt oproportionerligt då det inte fanns något brottsligt syfte.

Patrik Eriksson är besviken över att riksdagen röstade för att riva upp förbudet mot nya kärnreaktorer, men tycker att aktivisterna lyckades synliggöra problemen med säkerheten kring kärnkraften. Under torsdagen meddelade regeringen att Strålskyddsmyndigheten har fått i uppdrag att se över tillståndshavarnas och samhällets förmåga att skydda

kärnkraftstransporter och kärnkraftsanläggningar från hot.

MED HÄNVISNING till tidigare hovrättsdomar gällande Greenpeaceaktioner bedömde tingsrätten att brottet inte kunde bedömas som grovt, vilket vice chefsåklagare Magnus Berggren hade yrkat på. Dock var det två jurymedlemmar som reserverade sig mot beslutet. Vice chefsåklagare Magnus Berggren tror inte att han kommer att överklaga.

– Eftersom det är personer som är bosatta utomlands ser jag inte heller någon egentlig anledning att överklaga, jag är vare sig nöjd eller missnöjd med domen, kan man säga.

Fortfarande är 30 aktivister som är folkbokförda i Sverige misstänkta för grovt olaga intrång. Magnus Berggren hoppas att kunna väcka åtal mot dem i början av hösten. *

TIPSA REDAKTIONEN

Ring 018-142900 eller mejla tips@uppsalafria.nu